

Türkiye'de erkekler, kadınlardan yüzde 31 daha fazla gelir elde ediyor

Ücret uçurumu artıyor

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) öncülüğünde bir uluslararası girişim tarafından ilan edilen ve bu yıl ilk kez kutlanan "18 Eylül Uluslararası Eşit Ücret Günü", cinsiyet temelli ücret eşitsizliğini gündeme getirmeyi hedefliyor. Ancak "BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları" kapsamında 2030'a kadar hayata geçirilmesi gereken önceliklerden biri de olan bu hedef, özellikle salgın sürecinde bugün her zamankinden daha da uzatka görünüyor.

Güncel veriler de bunu teyit ediyor. DİSK Araştırma Merkezi (DİSK-AR) tarafından TÜİK'in "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2019" ve diğer verilerinden yapıldığı hesaplamalara göre Türkiye'de erkeklerin ortalama yıllık iş gelirleri kadınlara göre yüzde 31.4 daha yüksek. Diğer ifadeyle erkekler kadınlara göre üçte bir daha fazla kazanıyor.

'Yevmiye'de fark çok

Bu gelir farkı durumu erteledi duruma göre de çok değişiyor. Kendi hesabına çalışan erkekler kadınlara göre yüzde 77.3, yevmiye ile çalışan erkekler ise kadınlara göre yüzde 85.8 daha fazla gelir elde ediyor. Buna karşın ücretli olarak çalışan erkekler, ücretli olarak çalışan kadınlara göre yüzde 20.2, işveren olarak çalışan erkekler, işveren olarak çalışan kadınlara göre yüzde 20.2 daha fazla gelir elde ediyor. Bu kapsamda, arada yine de önemli fark olsa da ücretli çalışmanın ve kayıtli eşitsizliği azalttığını söylemek mümkün görünüyor.

• **Ekonomi Servisi**

10 yılda 8 puan daha açıldı (Erkek/ kadın ücret farkı*, %)

	Toplam	Ücretli	Yevmiyeli	İşveren	Kendi hesabına
2010	32	13	132	61	125
2011	31	14	133	25	113
2012	29	15	113	2	110
2013	26	14	120	2	99
2014	28	15	112	30	103
2015	26	15	110	39	82
2016	28	18	107	15	87
2017	24	15	98	-1	80
2018	28	19	82	9	81
2019	31	21	86	20	77

(* Yıllık ortalama fert geliri. Kaynak: DİSK)

Ücretli çalışan bir erkek yine ücretli kadın çalışana göre 2010'da yüzde 13 daha fazla gelir elde ederken, bu fark 2019'da yüzde 21'e çıktı.

İşgücüne katılım sınırlı (Kadın, %)

Haziran 2020 itibarıyla kadınların işgücüne katılımı yüzde 34.8. Bu oran erkeklerde yüzde 74.

Yıl*	İşgücüne katılım	İstihdam	İşsizlik
2016	36.2	31.2	14.0
2017	37.6	32.2	14.4
2018	38.3	32.9	14.2
2019	38.7	32.2	16.8
2020	34.8	29.7	14.8

(* 2019-2020 arası yıllık, 2020 yılı haziran dönemi verisidir. Kaynak: TÜİK)

ILO: Salgın sorunu derinleştirebilir

ILO ve BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi (UN Women) Türkiye Direktörleri de ortak açıklamayla "Eşit değerlere eşit ücret temel bir insan hakkıdır" dedi.

ILO'nun "2018-19 Kuresel Ücret Raporu"na göre, kadınlar erkeklerden ortalama yüzde 20 daha az kazanıyor. Açıklamada şu vurgu ise özellikle dikkat çekiyor: "Yıllar içinde kadınların eğitim düzeyi ve istihdama katılımı arttıysa da, cinsiyete dayalı ücret farkının tüm ülkelerde ve tüm sektörlerde devam ediyor olması, sorunun ne kadar dirençli ve çok boyutlu olduğunun göstergesi... Covid-19 krizi

kadınların işgücü piyasasındaki mevcut konumlarını daha da dezavantajlı hale getirdi. Bu durum cinsiyete dayalı ücret açığını da derinleşmesine neden olabilir. Küresel bulgulara bakıldığında kadınlar geçim kaynaklarını daha hızlı kaybediyor."

Ayrıca bu ücret farkının nedenlerine vurgu yapılan açıklamada, kadınların işgücü piyasasına katılım oranının erkeklerin ortalama 27 puan altında seyrettiği, dünyanın belirli bölgelerinde bu farkın 50 puana kadar çıktığı hatırlatıldı ve "Çalışma hayatının içinde olan kadınların ise, yüksek kalitedeki insana yakışır işlere erişiminin erkekler

kıyla son derece sınırlı olduğunu gözliyoruz" denildi.

1 milyar TL kayıp

KAGİDER ise Haziran 2020 dönemi verilerine göre kadın istihdamının 795 bin kişi azaldığını hatırlattı. Asgari ücret üzerinden hesaplandığında çalışan bir kadının olduğu hanelerde son bir yılda 1 milyar TL gelir kaybı oldu. KAGİDER Başkanı Emine Erdem, kadın istihdamı konusunda Türkiye'nin bugüne kadar elde ettiği kazanımlardan geriye gitmemesi için kamu yönetimi ve özel sektöre daha fazla çaba gösterme çağrısında bulundu.